

Bevezetés a programozásba 2

5. Előadás: Fordítási egység

Tagfüggvény kiemelése

```
struct Particle {  
    int x,y;  
    unsigned char r,g,b;  
    void rajzol();  
};  
  
void Particle::rajzol() {  
    gout << move_to(x, y)  
    << color (r, g, b)  
    << dot;  
}
```

Interface - Implementation

```
struct Particle {  
    int x,y;  
    unsigned char r,g,b;  
    void rajzol();  
};
```

```
void Particle::rajzol() {  
    gout << move_to(x, y)  
    << color (r, g, b)  
    << dot;  
}
```

Láthatóság

```
struct Particle {  
    Particle(int X, int Y);  
    virtual void mozog( ... );  
    virtual void rajzol( ... );  
protected:  
    double x,y;  
    unsigned char r,g,b;  
};
```


Implementáció elrejtése

Külön fájlba tesszük a felületet és a megvalósítást

Az interface helye a fejlécfájl (header, .h, .hpp) fájl lesz

Az implementáció helye egy új .cpp fájl

Így előre lefordítható lesz a típusunk (.o fájl), ez a tárgykód

A program (“project”) pedig több tárgykódból készül el

Implementáció elrejtése

particle.hpp

```
#ifndef PARTICLE_HPP
#define PARTICLE_HPP

struct Particle {
    int x,y;
    unsigned char
r,g,b;
    void rajzol();
};

#endif
```

particle.cpp

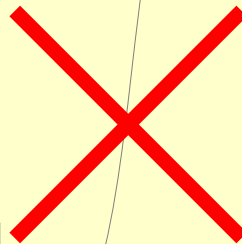
```
#include "particle.hpp"

void Particle::rajzol() {
    cout << move_to(x, y)
    << color (r, g, b)
    << dot;
}
```

main.cpp

```
#include "particle.hpp"

int main() {
    ...
    Particle p;
    p.rajzol();
}
```


A projekt fogalma

Forráskód fájlok (.cpp fájlok)

A .h/.hpp fájlokra a .cpp fájlokból úgyis hivatkozunk

Fordítási beállítások

lib hozzáadása, pl. SDL

Warning level

Optimalizáció

Target (grafikus/konzol, release/debug,
application/lib)

„Makefile”, „Solution”

Példa projekt (Code::Blocks)

```
...  
<Option title="feladat" />  
...  
<Add option="-O2" />  
...  
  <Linker>  
    <Add option="-s" />  
    <Add library="graphics" />  
  </Linker>  
...  
<Add library="SDLmain" />  
...  
<Unit filename="main.cpp" />
```


A fordítás menete

Preprocesszor

Forráskódok értelmezése, típusok feltérképezése (pl. méret miatt).

Forrásfájlonként egy tárgykód (object, .o) fájl létrehozása. Ebben gépi kódú részletek vannak, előkészítve a csatlakozási pontokat

A linker összeköti a tárgykódokat

“undefined reference”: egyik tárgykódban sincs feloldva egy csatlakozási pont, pl függvényhíváshoz nem található függvény implementáció

Preprocesszor direktívák

`#ifdef / #ifndef AZONOSITO, #endif`

A fordításba a következő részletet akkor tegye/ne tegye bele, ha definiálva van az AZONOSITO

`#define AZONOSITO [ÉRTÉK]`

Egy azonosító definiálása, lehet az értéke konstans vagy képlet, fordítási időben behelyettesítődik

`#include <X> vagy "X"`

Az adott fájl tartalmát ide illessze be. A <> azt jelenti, hogy szabványos elérési úton keresse, a "" pedig hogy az adott .cpp könyvtárában.

Fejlécfájl kerete

particle.hpp

```
#ifndef PARTICLE_HPP ←  
#define PARTICLE_HPP  
  
struct Particle {  
    int x,y;  
    unsigned char  
r,g,b;  
    void rajzol();  
};  
  
#endif
```

Csak egyszer szerkeszthető a kódba: a következő #include alkalmazásával ez már definiálva van

Ökölszabályok

.cpp fájlt nem inkludálunk

Egy fájlba egy téma kerül, sokszor ez egyetlen típus

Nincs körkörös hivatkozás

Pl.: `struct A {B b;}; struct B {A a;};` nincs, de mutatót és referenciát szabad tenni (mert ismert a mérete)

Az ebből felmerülő problémák feloldhatóak előre deklarált típusokkal. (pl. `#include "particle.hpp"` helyett csak annyi, hogy `struct Particle;`) Majd a linker szól, ha nincs meg az implementáció.

Ilyenkor csak mutató és referencia használható

Fordítási egység

Fordítási egység az, ami önállóan fordítható

A C++ nyelvben minden .cpp fájl önálló fordítási egység

Moduláris programozás

Felgyorsítja a fordítást: csak a megváltozott forráskódokhoz tartozó egységek fordulnak újra

A személyi felelősség értelmezhető a rendszer alkotóelemeire: önállóan tesztelhető modulok

Strukturális / moduláris programozás

Linker

A fordítási egységekből közös binárist állít elő

Néhány hibalehetőség:

Nincs meg egy függvény, vagy egy változó: undefined reference

Ugyanaz a változó a fejlécfájlban deklarálva mindegyik azt beszerkesztő fordítási egységben globális, egymással ütköznek linkeléskor: multiple definition

extern : valahol majd deklarálva lesz, a többiek tudjanak róla, hogy van. Pontosan egy helyen deklarálod is.

extern **groutput& gout;**

esetleg static, ha mindenhol külön-külön akarod

A könyvtár

Egy vagy több fordítási egység, amik jól körülhatárolható célra együtt használhatóak

Előre lefordítható (pl. libgraphics.a)

Nehezen túlbecsülhető szerepe van egy programnyelv tekintetében, hogy képes-e könyvtárakat kezelni

Pl. PLanG nem, ezért mindent neked kell csinálni

Újrafelhasználható eredmények

<http://gnuwin32.sourceforge.net/>

<http://devpaks.org/>

Könyvtárak

Példák: SDL, STL, stb..

Nagyon sok van, a legtöbb feladatot valaki más már megcsinálta, neked elég felhasználni

Természetesen meg kell tanulni használni

A saját widgetkészlet jó példa könyvtárra:

Jól körülírható célra készült

Újrafelhasználható

Mások is használhatják, ha van dokumentáció (lesz)

Könyvtáron belül következetes stílus

Könyvtár létrehozása

A project ne tartalmazzon main() függvényt

IDE: A target legyen "library"

```
parancssor: g++ -c lib1.cpp  
            ar rvs libX.a lib1.o lib2.o ...
```

Fordítás után indítható bináris helyett libX.a fájl jön létre (.lib is lehet más fordítóknál)

A libX.a és az X.hpp együtt használható, csak a projectet kell beállítani

Második beadandóban a maximális pontszámért így kell majd fordítani

Könyvtár fordítása : előtte

particle.hpp

```
#ifndef PARTICLE_HPP
#define PARTICLE_HPP

struct Particle {
    int x,y;
    unsigned char
r,g,b;
    void rajzol();
};

#endif
```

particle.cpp

```
#include "particle.hpp"

void Particle::rajzol() {
    gout << move_to(x, y)
    << color (r, g, b)
    << dot;
}
```

main.cpp

```
#include "particle.hpp"

int main() {
    ...
    Particle p;
    p.rajzol();
}
```

Könyvtár fordítása : utána

particle.hpp

```
#ifndef PARTICLE_HPP
#define PARTICLE_HPP

struct Particle {
    int x,y;
    unsigned char
r,g,b;
    void rajzol();
};

#endif
```

libparticle.a

gépi kódú tartalom

main.cpp

```
#include "particle.hpp"

int main() {
    ...
    Particle p;
    p.rajzol();
}
```

Könyvtár tartozékai

Fejlécfájl

Előrefordított kód és/vagy forráskód

Dokumentáció

Lehetőleg több, mint kommentek a fejlécfájlban
html, pdf, ...

Esetleg dinamikus könyvtár fájlok (.dll)

Esetleg példaprogramok és tutorial

Esetleg néhány IDE számára projectfájl

Összefoglalás

Az implementáció elrejtése a konzisztencia megőrzésének legbiztosabb eszköze

Az implementáció külön fájlba, külön fordítási egységbe helyezhető

A fordítási egységek önállóan fejleszthetők, tesztelhetők

Fordítási egységekből, azok halmazaiából könyvtár készíthető

A moduláris programozás segít a többfős csapatok munkájában